

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont. 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGŁAD.

Monarchya austriacka. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Księstwa Naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej pocztu. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. gal. komisyja krajowa do spraw osobowych mieszanych urzędów powiatowych mianowała conceptowego praktykanta Namiestnictwa *Edwarda Schöffera* i auskultanta sądowego *Edmunda Mochackiego* aktuariuszami urzędów powiatowych w charakterze prowizorycznym.

Lwów, 21. grudnia 1860.

Gmina miasta *Tuchowa* w obwodzie *tarnowskim* odstąpiła dla powiększenia dotacyi pomocnika przy szkole trywialnej w *Tuchowie* grunt objętości 2 morgów po prawym brzegu rzeki *Białej*, z którego czysty dochód wynosi do 10 zł. 50 c. w. a. rocznie.

Tę ofiarę ku poparciu oświaty między ludem podaje c. k. galicyjskie Namiestnictwo z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Wiedeń, 30. grudnia. Dnia 28. grudnia 1860 wyszły w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i zostały rozdane zeszyty LXXVII, LXXVIII. i LXXIX Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt LXXVII zawiera:

Nr. 272. Traktat handlu i żeglugi zawarty między Austrią i Rosyą dnia 4. września 1860, (podpisany w Petersburgu dnia 4. września 1860, ratyfikowany w Wiedniu 4. października 1860; wymieniany w ratyfikacjach w Petersburgu 8. listopada 27. października 1860.)

Zeszyt LXXVIII zawiera:

Nr. 273. Rozporządzenie ministerstwa stanu w porozumieniu z ministerstwem policji z 17. grudnia 1860, ważne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem królestwa Węgierskiego i Pogranicza wojskowego — względem środków ostrożności, jakich używać potrzeba dla uniknienia niebezpieczeństwa eksplozy przy aparatach kuchennych lub kotłach z zamykającymi się hermetycznie nakrywkami.

Nr. 274. Rozporządzenie ministerstwa wyznań i nauk i ministerstwa sprawiedliwości z 19. grudnia 1860, ważne w lombardoweneckim królestwie, względem sprzedaży i obciążania majątku katolickich kościołów, prebend i instytucji duchownych.

Nr. 275. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 21. grudnia 1860, ważne we wszystkich krajach koronnych, względem zaprowadzenia stemplowych kopert listowych i wydania nowych marków listowych i gazetowych.

Nr. 276. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 24. grudnia 1860, ważne we wszystkich krajach koronnych, gdzie istnieje powszechny lub zachodnio-galicyjski regulamin sądowy, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem podpisu na podaniach adwokata, niemieszkającego w siedzibie sądu.

Nr. 277. Dekret ministerstwa finansów z 24. grudnia 1860, ważny w krajach koronnych powszechnego terytorium celnego, gdzie obowiązuje regulamin ceł i monopolów państwa z roku 1835, względem uwolnienia istniejących w granicach terytorium celnego przędzalni bawełny i farbierni czerwonych nici od obowiązku, utrzymywać dzienniki sprzedaży przygotowane urzędownie.

Zeszyt LXXIX zawiera:

Nr. 278. Cesarskie rozporządzenie z 27. grudnia 1860, którem banknoty uprzyw. austriackiego banku narodowego zaprowadzone zostały jako środek wypłaty w Lombardo-weneckim królestwie.

Nr. 279. Cesarskie rozporządzenie z 27. grudnia 1860, ważne we wszystkich krajach koronnych, względem wypłaty procentów od pożyczki narodowej w banknotach z nadliczką.

Sprawy krajowe.

Lwów, 2. stycznia. Jego Excelencya JW. Agenor hrabia *Goluchowski*, tajny radca Jego c. k. apostolskiej Mości, przyjechał wczoraj do Lwowa.

(Połączenie prowincji węgierskich. — Traktat handlowy z Rosyą zawarty. — Wypłata kuponów. — Pensye urzędnikom. — Zgromadzenie reprezentantów poszteńskich.)

Wiedeń, 30. grudnia. Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z d. 27. grudnia 1860 rozporządzić przyłączenie Serbskiego województwa i Temeskiego banatu do Węgier, na podstawie politycznych praw tego królestwa do wspomnianych krajów.

Jednak by uwzględnić życzenia serbskiej ludności w województwie względem przyrzeczonego utrzymania starożytnych przywilejów i prawnych exemcyi, a osobliwie narodowości i języka, wydane jest rozporządzenie, ażeby patriarcha *Józef Rajacicz* w *Karłowicach* wybrał z serbskiej ludności i wysłał do Wiednia pewną liczbę mężów wyszczególniających się z stanowiska, zdolności, pełnionej służby publicznej a posiadających powszechne zaufanie. Ci mężowie przedłożą, odpowiednim organom rządu warunki i wnioski gwarancyi, które dokładnie rozpoznane i sformułowane, wniesione będą na przyszły sejm węgierski, poczem ułożone na tej podstawie artykuły prawa otrzymają najwyższą sankcyę.

Zaś względem obawy romańskiej ludności w Temeskim banacie, o utrzymanie narodowości i języka, raczył Jego c. k. Mość włożyć na węgierskiego kanclerza nadwornego obowiązek, powierzać publiczne urzędy w częściach banatu, gdzie liczni mieszkają Romani, odpowiednim mężom tej narodowości.

— Wczorajsza *Gazeta wiedeńska* ogłasza traktat handlu i żeglugi między Austrią i Rosyą, zawarty w Petersburgu dnia 2go września 1860, a ratyfikowany w Wiedniu dnia 4. października 1860. (Osnowę tego traktatu podamy w następujących numerach gazety naszej.)

— *Gazeta wiedeńska* podaje w urzędowej części następujące obwieszczenie:

„Ze względu na najwyższe cesarskie rozporządzenie z 27. grudnia 1860 (Dz. u. p. nr. 279, podług którego zaliczka na procenta od pożyczki narodowej wypada rozmaicie stosownie do terminu wypłaty, potrzeba dla uniknienia pomyłek w obliczaniu zaliczki, ażeby partye, które podają do wypłaty dziesięć lub kilka kuponów z rozmaitym terminem, spisywały osobno te kupony nie tylko podług ich kwot nominalnych ale także podług terminów wypłat.”

— Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 27. grudnia 1860 przedłużyć najlaskawiej nieumieszczonym dotąd stale wiernym urzędnikom byłej lombardzkiej buchalterji państwa rok uwzględnienia aż do ich stałego umieszczenia, a jeśliby to nieprędzej nastąpiło, do końca grudnia 1861.

— Dnia 27. grudnia rano było w Peszcie w wielkiej sali komitatowej zapowiedziane zgromadzenie jeneralne reprezentantów poszteńskich, pod przewodnictwem burmistrza *Leopolda Rottenhiller*. Przedmiotem obrady była właściwie organizacya magistratu miejskiego, jednak już na wstępie posiedzenia wzięto inne jeszcze sprawy pod rozprawę. Najprzód wniósł po zagajeniu posiedzenia były peszteński sędzia miejski, pan *Gräffl* wniosek podać do Jego ces. król. Apost. Mości adres, z oznaczeniem, że prawne stanowisko, reprezentacyi miasta Pesztu, polegać może wyłącznie tylko na zasadzie praw z r. 1848, i zawierać ma także prośbę o pospieszne zwołanie sejmu w myśl ustaw z r. 1848 i o anexyę należących do Węgier krajów. Wniosek przyjęto jednogłośnie.

Następnie zabrał głos pan *Maurycy Lukács* i podał wniosek, podać do Jego Excelencyi nadwornego kanclerza adres z prośbą by raczył wyjednać uwolnienie hrabi *Władysława Teleki*, którego władze saskie na mocy kartelu wydały c. k. sądowi krajowemu w Wiedniu, na przypadek, jeżeli jest uwięzionym jedynie za udział w politycznych wypadkach z roku 1848 i 1849, zaś w razie, jeżeliby inna na nim ciążyła wina, ażeby go stawiono przed sąd węgierski, który ma być zwołany w swoim czasie. Również ten projekt przyjęto jednogłośnie.

— Cesarskie rozporządzenie z dnia 27. grudnia 1860, mocą którego zaprowadza się banknoty uprzywilejowanego austriackiego banku narodowego jako środek wypłaty w Lombardzko-weneckim królestwie.

Zwazywszy nadzwyczajne trudności na jakie narażona jest administracya państwa z podwyższenia się kursu monety brzęczącej przy wszelkich wypłatach w królestwie Lombardo-weneckim postanawiam na wniosek moich ministrów, wysłuchawszy mej nieustającej rady państwa, aby na czas tych nadzwyczajnych okoliczności zaprowadzić banknoty uprzywilejowanego banku austriackiego także w królestwie Lombardo-weneckim jako środek wy-

płaty we wszystkich kasach rządowych i w stosunkach prywatnych, zamiast austriackiej monety brzęczącej. a to w następujących warunkach:

§. 1. Należitości prywatne z tytułu przed dniem 1. stycznia 1860, które według patentu z dnia 27. kwietnia 1858 (Dz. pr. p. nr. 63) winny być uiszczone w monecie brzęczącej będą mogły odtąd być płacone wedle woli dłużnika całkiem lub w części albo w monecie brzęczącej, lub też w banknotach austriackich z odpowiednią dopłatą kursu.

§. 2. Należna dopłata ma być obliczona, według kursu przeciętnego banknotów z dnia poprzedzającego termin wypłaty na publicznej giełdzie weneckiej. Gdyby w dniu tym kurs banknotów nie był ogłoszonym, w takim razie obliczenie ma nastąpić według kursu z dnia poprzedniego, który jest wpisany ostatni na liście giełdowej.

§. 3. Jeżeli jednak wypłata uiszcza się nie w sam dzień terminu lecz później, a w dniu poprzedzającym wypłatę kurs giełdowy banknotów inny jest od tego jaki był na dniu poprzedzającym termin wypłaty, wówczas wolno będzie stronie, która nie jest winna opóźnienia, obliczyć kurs albo według kursu giełdowego z dnia wypłaty, lub z dnia poprzedzającego właściwy jej termin.

§. 4. We wszystkich wypłatach z tytułów prywatnych od dnia 1. stycznia 1861, jeżeli zobowiązania nie były zawarte wyraźnie na złoto lub jaką zagraniczną srebrną monetę, winien jest wierzyciel przyjmować od dłużnika wypłatę w banknotach, w ich zupełnej wartości imiennej.

Jeżeli jednak pożyczka była zaciągnięta w austriackiej monecie srebrnej, i umowa co do odstętków i zwrotu należitości zawartą była wyraźnie na monetę srebrną, w takim razie dłużnik winien jest uiszczyć się w monecie oznaczonej warunkami umowy.

§. 5. Wypłata odsetków i zwrot kapitału lombardo-weneckiej pożyczki z lat 1850 i 1859 ma być począwszy od dnia ogłoszenia niniejszego uiszczana według wyboru administracji finansowej albo w monecie brzęczącej, albo w banknotach z odpowiednią dopłatą. Ta dopłata ma wynosić co do odsetków których termin wypłaty już zapadł 40%, na przyszłość zaś ma być obliczona zawsze według kursów przeciętnych z miesiąca poprzedzającego terminu wypłaty. Kurs ten przeciętny ma być za każdym razem jak najspieszniej podany do wiadomości publicznej.

§. 6. Według tego samego przepisu mają być uiszczone wszystkie z zapadającym po dzień ostatniego kwietnia 1861 terminem wypłaty renty kartelów, odsetki zapisów długo Monte i tegoż vaglie. Co do sposobu uiszczania wypłaty po dniu wyżej wymienionym wyjdzie później osobne rozporządzenie.

§. 7. Warunki określone w §. 5. stosują się także w całej swej rozciągłości do wypłaty odsetków od depozytów złożonych przed dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia. Zwrot zaś samych depozytów ma nastąpić, jeżeli nie w monecie brzęczącej, to z dopłatą odpowiednią według kursu z dnia poprzedzającego wypłatę. Jednakowoż jako termin wypłaty ma być uważany dzień dania asygnacji na wypłatę, a skutki opóźnienia określone w §. 3. nie stosują się w tym razie do wierzyciela.

§. 8. Odsetki od depozytów złożonych po dniu wyrażonym w §. 7. w monecie brzęczącej mają być wypłacane także w monecie brzęczącej — depozyta te mają być zwracane stronom również w monecie brzęczącej, w jakiej były złożone.

§. 9. Wypłaty do skarbu rządowego przypadające przed dniem 1. stycznia 1861, mają być uiszczone wedle przepisów oznaczonych w §§. 1, 2 i 3 przypadający do skarbu w pierwszych trzech miesiącach 1861, podatek gruntowy i domowy z wszystkimi dodatkami na potrzeby państwa, ma być całkowicie, za następne zaś trzy miesiące w połowie uiszczony austriacką monetą brzęcząca. Podatek gruntowy i domowy z dodatkami za drugie półrocze r. 1861 może być uiszczony całkowicie w banknotach bez żadnej dopłaty.

(Dokończenie nastąpi.)

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Nowiny dworu. — Artykuły Constitutionnela.)

Paryż, 27. grudnia. *Pays* donosi za rzecz pewną, że Król Wiktor Emanuel wyjedzie z Neapolu 2go stycznia. Nadzwyczajny zaciąg rekrutów w południowych Włoszech ma się rozciągać na wszystkich zdolnych do boju bez wyjątku od 18 do 40 lat wieku, i nawet ci żołnierze, którzy ani na chwilę nie zaparli się sympatyi swojej dla Króla Franciszka, i z których wielu powróciło do domu, będą wcieleni do armii piemonckiej.

— *Pays* zaprzecza doniesieniu kilku dzienników o zaburzeniach w Rzymie, i powiada, że usiłowania malkontentów były bezowocne. Ten sam dziennik podaje wiadomość z Bejrutu z 24. grudnia. W Syrii panuje spokój; wszyscy wychwalają wielce czynność Fuada Baszy.

Słabością Cavoura była apopleksja. *Pays* utrzymuje, że sardyński minister przynajmniej prowizorycznie usunie się od urzędu.

Z rozkazu ministra marynarki trzymają w Tulonie w pogotowiu fregatę, która marszałek Pellissier odpłynie z nowym rokiem do Algierji. — Ciało prawodawcze zwołane będzie 4go lutego, a senat tylko o kilka dni wprzód.

— Wczoraj była pod przewodnictwem Cesarza rada ministrów. Przedwczoraj przyzywał Cesarz na radzie komisji wojennej, która zajmuje się organizacją rezerwy; marszałek Randon był także na naradzie. — Spodziewają się, że wkrótce będzie mianowany księżę Napoleon wielkim admirałem Francji.

— *Pays* i *Patrie* zaprzeczają wiadomości, jakoby Garibaldi był incognito w Paryżu i odjechał napowrót do Marsylii.

— Nieustają jeszcze dzienniki w uwagach swoich nad artykułami *Constitutionnela* o „sprawie weneckiej.“ Większa część dzienników osobliwie przygania i odrzuca trzeci artykuł o wykupnie Wenecyi; i tak pisze *Leips. Ztg.* pod d. 27. grudnia:

„Miałaby istotnie Anglia, czynić Cesarzowi Austrii tę niegodną propozycję? wtedy zachodzi pytanie, komu by właściwie należało odstąpić Wenecję, może królestwu włoskiemu? Jak na teraz, włoskiego królestwa nie ma; widzimy tylko na półwyspie apenińskim rewolucyjnego Króla Sardynii, któremu powiodło się przemocą i podstępem tymczasowo pojąć królestwo Obojga Sycylii, lecz oraz widzimy, że piemoncki uzurpator wszędzie napotyka anarchję i publiczne rozruchy i że dla tego przewidzieć nie można, kto w tej walce na śmierć i życie odniesie zwycięstwo. I takiemu państwu w chwili najstraszniejszego przesilenia swego, ma Austria odstępować najpiękniejszą z swoich prowincyi? *Constitutionnel* stawiając to żądanie, sam zapewne nie wierzył by Austria przystała na to. I jemu chodziło zapewne tylko o to, ażeby podburzyć przeciw Austrii publiczną opinię Europy.“

Włochy.

(Poczet deputowanych do departamentu włoskiego. — Przetopienie monety. — Wiadomości bieżące. — Traktat pocztowy z Anglią zawarty — Konfiskata majątków korporacji duchowych. — Obłężenie Gaety. — Obrona w Gaecie. — Doniesienia z Gaety.)

Sardynia. Następują podają statystykę przyszłego parlamentu włoskiego: Turyn będzie miał 18 deputowanych, Neapol 18, Medyolan 18, Terra di Lavora i Ponte Corvo 16, Florencya 14, Genua 13, Alessandria 13, Coni 12, Księstwa z tej strony 12, Novara 11, Terra di Bari 11, Basilicata 10, Como 9, Terra di Ostrante 9, Pavia 8, Kalabria z tamtej strony 8, Bononia 7, Cagliari 7, Capitanata 7, Bergamo 7, drugie Abruzzy z tamtej strony 7, Abruzzy z tej strony 7, pierwsza Kalabria z tamtej strony 7, Cremona 7, Modena 6, Lucca 5, Jesi 5, Reggio 5, Arezzo 4, Ferrara 4, Forli 4, Piacenza 4, Sassari 4, Ravenna 4, Siena 3, Portomaurizio 2, Massa i Carrara 2, Grassetto ed Elba 2, Sindrio 2, Liwurna 2, Benevento 1, razem 357 deputowanych.

— Piemont postanowił przetopić monetę miedzianą, a przedsiębiorstwo to wypuszcza rząd przez publiczną licytację. Stara moneta będzie ściągnięta, i wybita na nową dla całych Włoch. Przyjęty model jest bardzo podobny do francuskiego.

— Margrabia Popoli ukończył swoje misję w Umbryi i ogłosił po dziennikach krótką i patryotyczną preklamację, w której się zegna z ludnością.

— Mówią, że będą zaprowadzone rozporządzenia paszportowe na wzór francuskich. Równocześnie mają być zniesione paszporty dla Francuzów i Anglików.

— Francya, Anglia, Belgia i Szwajcarya zatwierdziły traktat pocztowy dla nowych prowincyi razem z Marchią i Umbryą, jednak z wyjątkiem królestwa Obojga Sycylii. — Odjazd angielskiego posła pana Hudson do Florencyi ma się odnosić do układów, które się toczą między rządem sardyńskim i angielskim, względem znizenia cła wywozowego od żelaza na wyspie Elbie. Większą część żelaza zakupuje corocznie Anglia. — Kanclerzowi papieskiego konsulatu w Liwurnie, którego na tę posadę mianował jenerałny konsul w Genuy dnia 20. z. m., udzielono exequatur.

Państwo kościelne. Kardynał-arcybiskup Perugii założył protest przeciw dekretowi, którym rząd rewolucyjny w Umbryi znosi duchowne korporacje i inne kościelne instytucje, i konfiskuje ich posiadłości. Protest oświadcza, że „wydany na d. 11. grudnia dekret, który znosi duchowne korporacje i inne kościelne“ instytucje, oddając ich posiadłości fiskusowi, napelniał najżywszym żalem całe biskupstwo Umbryjskich prowincyi i widocznie narusza religię i społeczną sprawiedliwość.

Dla Umbryi obowiązująca jest wyjątkowo nowa ustawa sardyńska z d. 29. maja 1855, na którą powstawało całe duchowieństwo sardyńskie, i którą Ojciec św. jako najwyższa głowa religii, publicznie zganiał w alococy z d. 26. lipca 1855. Lecz tu jest ta ustawa tem ostrzejsza i surowsza, że dotknęła wielką liczbę korporacji, i nie dozwala nawet obecnym jej członkom dłuższego w klasztorach pobytu.

Neapol. Listy i dzienniki z Neapolu z dnia 16go grudnia potwierdzają wiadomość, że król Wiktor Emanuel wydał rozkaz, przyspieszać jak najusilniej obłężenie Gaety. W laboratoriach pracują dniem i nocą, a wielkie parowce transportowe przywożą codziennie do Neapolu działa, pociski, moździerz, puszki z prochem, faszyny i rozmaite przyrządy oblężnicze, które bezwzględnie odstawiają do obozu pod Gaetą. Dnia 16. znowu przesłano do obozu 244 cylindrów do zakładania min, użyją ich na skalistym gruncie pod Gaetą. Jest to wynalazek angielskiego inżyniera Rowlinson, który obecnie bawi w obozie. Cylindry są z lanego żelaza i rozmaitej wielkości, wewnątrz napełnione chemicznym prochem do rozsadzania, o sile nadzwyczajnej. Eksplozja jest straszna i miota bardzo wielkie głazy na 150—200 metrów. Ten sposób rozsadzania skał zastępuje pod Gaetą przykopy, których otworzyć nie można dla skalistego gruntu.

Do *Ital. Korr.* piszą z obozu gaetańskiego: Jenerałowie Fanti, Cialdini, Manabrá i Vafre postanowili na radzie wojennej, otworzyć wyłom na 1200—1500 metrów. W tej mierze zażądali telegraficznie z arsenałów w Turynie, Alessandryi i Genuy kilka ciężkich baterji, a między niemi dwie gwintowane i potrzebne do tego zasoby.

— Dziennik *Pays* pisze o wypadkach włoskich: Znany jest telegram na Marsylię donoszący, że król Franciszek II. postanowił bronić się do ostatniego w Gaecie.

Wstrzymujemy się od wszelkich uwag nad tem słusznem postanowieniem, uczynionem z godnością, którą każdy ocenić potrafi.

Odkąd widzimy, że ludzie i wypadki na półwyspie dążą do celu, który nie spólnego nie ma z naszymi sprawami, odkąd zaczęto aby celu tego dopiąć, posługiwać się środkami, które nas głęboko zasmucają, odkąd wręście przekonał się, że ruch włoski pozostawił daleko po za sobą umowy w Villafranca i Zurychu, które to umowy zawsze uznajemy i staralibyśmy się je wprowadzić w życie, gdyby to było w naszej możliwości, odkąd ograniczyliśmy się do roli widzów i patrzymy wprawdzie z współczuciem na cierpienia i szlachetne usiłowania Włoch, lecz bez podziwu i żywszej sympatii tak długo, aż same wypadki nam nie dowiodą, żeśmy byli w błędzie, i że zjednoczenie błogie dla półwyspu przyniesie skutki. Chociaż trzymamy się na uboczu, jako ludzie rozsądni i prawi, co jeżeli pobłędzą, zawsze są gotowi przyznać się do błędu, nie przeszkadza to jednak, abyśmy widząc gniew pewnej części dziennikarstwa, że król Franciszek tak upornie trzyma się w Gaecie, nie uczynili z naszej strony kilka uwag, będących właśnie na czasie.

Przypomną sobie bez wątpienia czytelnicy nasi, jak niektóre włoskie, francuskie i belgijskie dzienniki, w chwili gdy Garibaldi bez trudu zdobywał królestwo i stolicę neapolitańską znieważały z równą zaciętością Króla i armię ustępującą, jak głośno sławiły odwagę Garibaldeggo. Było to wprawdzie śmiesznem, ale przynajmniej nie więcej. Najumiarkowańsi mężowie pragnęli, aby król Franciszek dał jakikolwiek dowód odwagi, aby wraz z koroną nie postradał i cześć. Nikt nie pojmował, że Król dla tego tylko opuszczał dobrowolnie stolicę, że chciał ją wraz z jej mieszkańcami ochronić od okropnych nieszczęść.

Rozgniewani że się tak broni, nieprzyjaciele nawet przyznają, że dosyć uczynił dla swego honoru, i że czas jest, aby ustąpił.

Według nich król Franciszek powinienby był bronić swej korony w taki sposób i tylko tak długo, aby tylko waleczność jego nieprzyjaciół w jaśniejszym okazała się świetle.

Zdaje nam się, że jest to za wiele przypisywać uprzejmości królewskiej i nikt się nie zdziwi, że król Franciszek nie zgodził się na to.

— Z Gaety piszą do *Comp. Havas*, że najwięcej wysunięta na przód baterię nazywają Piemontanie kroacką, chociaż ani jednego nie ma przy niej Austriaka. Obsługują ją Szwajcarowie pod komendą szwajcarskiego kapitana Stry, a pod jego rozkazami francuscy oficerowie: Ferdynand de Charette, Bertholet, de St. Bris i de la Chesnaie. Hrabia Caserty przychodzi tu często sam, wymierza działa albo stojąc na murze przysłuchuje się utarczce. Niedawno był w wielkiem niebezpieczeństwie i dopiero jeden z francuskich oficerów odwiódł go zamtąd. Bateria „kroacka“ składa się z 26 dział, jest to ta sama, przy której w r. 1806 polegli wszyscy oficerowie i szeregowcy. — Od kilku dni wyprawiają okrętami żołnierzy z Gaety do Terraciny; są to po największej części z gwardyi. — Oficerowie załogi chcą wręczyć Królowi adres z oświadczeniem, że są gotowi stawić czoło do ostatniego. — Wiceadmirał de Tinnu przeszedł do twierdzy zebrane u siebie na okrętach płótna, niemal 4—500 kilogramów na bandażu i szarpie. — Z Gaety wyprawiono teraz tyle żołnierzy, że w twierdzy pozostała tylko niezbędna do obrony liczba.

Niemce.

(Nowy zaciąg rekrutów.)

Berlin, 26. grudnia. Jak słychać, wydał rząd rozporządzenie, ażeby niezwłocznie rozpoczęte zostały przygotowania do zaciągu rekrutów za r. 1861; zaczęć może cała rekrutacja skończyć się najdalej do 31. grudnia.

Księstwa Naddunajskie.

(Otwarcie zgromadzenia narodowego.)

Dnia 17. grudnia otworzył książę Kuza mołdawskie zgromadzenie narodowe przemową, w której wzywając deputowanych do najpilniejszej gorliwości, zapowiada pewne wnioski do prawodawstwa, które wkrótce będą wzięte pod rozwagę, a odnoszą się do poboru podatków, do uchwalania pożyczki i przeprowadzenia równości wszystkich w obec prawa. Na wstępie wyrzekł, że odbyta podróż do Konstantynopola, przekonała go „że Rumenia śmiało polegać może na zyczliwości wysokiej Porty i mocarstw gwarantujących“ a następnie dodał:

„Wiem, jaka jest misja moja, wiem i niezapomnę tego nigdy, że zastępuje zasadę unii.“

Wnosząc z tych słów, sądziły jak się zdaje niektóre pisma francuskie, że izbom w Mołdawii i Wołoszczyźnie będzie przedłożony wniosek za zjednoczeniem obydwu Księstw Naddunajskich w jedno państwo, i że się spodziewają przychylenia rządu. Lecz co do tego pisze *Pays*: Nasze wiadomości zapewniają nas, że domniemane przychylenie Porty wcale jest zmyślane.

Grecya.

(Wiadomości bieżące.)

Ateny, 21. grudnia. Bawi tu jeszcze Kalergis, poseł w Paryżu, ale nie jest mianowany ministrem. Nomarcha Mesenii miano-

wany ministrem spraw wewnętrznych. W korpusie oficerów posunięto 200 na wyższe stopnie. Angielski poseł Wyse jest spodziewany.

Turcya.

(Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol, 22. grudnia. Jeszcze nie wróciła komisya, którą pod przewodnictwem pana Camerlober wysłano do Suliny względem przytrzymanych okrętów sardyńskich. Na konferencyi względem odnowienia traktatu handlowego z Francją i Anglią postanowiono zniżyć cło przywozowe tamtejszych towarów na 8 od sta, i zaczawszy od r. 1861 zmniejszać corocznie cło wywozowe o 1 od sta. Wydano rozkaz urządzić linię telegraficzną między Bejrutem a Damaszkim. Ismet Basza jest mianowany jenerałnym gubernatorem w Alepie. W Adrianopolu umarł Zorigowich, austriacki konsul.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 29. grudnia. Tutejsze dzienniki donoszą, że 15. b. m. podał się minister Cass w Nowym Jorku do dymisji a następcą jego wymieniają Dickensona. — Kilku członków kongresu państw południowych podpisało manifest, który uważa kompromis za niepodobny i utrzymuje, że nic nie przeszkodzi oderwaniu się państw południowych.

Turyń, 28. grudnia. Dziś zwołany został senat, gdyż rząd ma mu przedłożyć ważne oświadczenie. Na przyszły tydzień odchodzą z Ankony wszystkie statki kanonierskie do Gaety.

Artykuł wstępny dzisiejszej *Opinione* pod napisem: „Układy dyplomatyczne“ powiada: „Postępowanie ludności i gabinetu powinny być już przekonać Europę, że Włochy są zdecydowane postępować naprzód z umiarkowaniem, i że nie dadzą się zawrócić żadnym protokołem, podpisanym przez główne mocarstwa. Dyplomacya jest od kilku dni nadzwyczajnie czynna, by przywieść ugodę do skutku. Ale Włochom nie idzie o żadną ugodę, lecz o to, by ukończyć dzieło wybawienia narodu. Wiktor Emanuel stawia swoją koronę w zakład za niezawisłość narodu. Gabinet najwolniejszego ludu w Europie zachęca ten lud dokumentem bezprzykładnie ważnym w rocznikach dyplomacyi. Jedności Włoch może przeszkodzić tylko przemoc. Ale Włochy postanowiły zwyciężyć do ostateczności i używać wszelkiej broni przeciw swemu nieprzyjacielowi.“

Jeśli uległy, zwątpiłyby ludy europejskie o przywróceniu pokoju a rządy o własnem bezpieczeństwie. Włochy znają swoje siły, mocarstwa oparto na swoich traktatach, mogą protestować, Włochy nie dadzą się krępować temi traktatami i są teraz sami swoim sędzią.

Turyń, 29. grudnia. *Opinione* pisze, że Król Franciszek II. nocuje od kilku dni na fregacie hiszpańskiej, a co rana powraca do Gaety. Królowa wyjechała już stanowczo z Gaety. Pogłoska względem odstąpienia Fariniego jest zawczesna.

Rovigno, 29. grudnia. Wiadomość o zniesieniu linii celnej wywołuje powszechną radość. Zatknięto pawilon cesarski, strzelano z moździerzy, a banda muzyczna przegrywa po całym mieście.

Bononia, 28. grudnia. Król przybędzie tu 30go grudnia. *Monitore* zali się na powszechny brak bezpieczeństwa.

Medyolan, 30. grudnia. Jak donoszą *Perserveranze* odczytany został wczoraj senatowi i izbie deputowanych dekret królewski, który zamyka parlament z roku 1860. Słychać, że Riccasoli ustąpi wkrótce z posady gubernatora Toskanii.

Berlin, 30. grudnia. Sejm zwołany jest urzędownie na dzień 14. stycznia.

Arad, 30. grudnia. Wiadomość o przyłączeniu Wojewodyny sprawiła tu radosne wrażenie. Na wczorajszym posiedzeniu reprezentantów miasta z r. 1848 uchwalono, wysłać deputację do Tawernika, ażeby organizacya gmin nastąpiła na zasadzie ustaw z r. 1848.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Br. Geismar Anat., ces. ros. rotmistrz sztabowy, z Kijowa. — Młodecki Kaz., c. k. podporucznik, z Brodów.

Hotel europejski: Bogdanowicz Marc., z Laszek murowanych. — Osmiński Szym., z Janczyna. — Bal Fran., z Tuligłówn. — Niesiołowski Franc., z Sokala. — Swireki Albin, z Warszawy. — Zawadzki Nik., z Belzca.

Hotel Langa: Pertrucki Gustaw, z Borszczowa. — Hr. Mniszek Alfons, z Belgii.

Dnia 1. stycznia 1861.

Hotel rosyjski: Hr. Gołkowski Jan, z Krzyweży. — Rozłucki Konst., z Czarnokłaniec.

Wyjechali ze Lwowa

Dnia 31. grudnia.

PP. Juszniewski Szymon, do Kijowa. — Hr. Humnicki Wład., do Korpniczy. — Pierczakowski Melit. i Malczewski Jul., do Wiednia. — Gontard Hen., c. k. podpułkownik, do Gródka. — Bal Franc., do Tuligłówn. — Bogdanowicz Marc., do Laszek.

Dnia 1. stycznia 1861

PP. Br. Petrino Mikołaj, do Waszkoutz. — Br. Mustaza Jan, do Sadagóry.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „Barbara Radziwiłłówna“, tragedya w 5 aktach A. Felińskiego.

Jutro opera niem.: „Die lustigen Weiber aus Windsor.“

Sposzrzedzenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 29. i 30. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. spro- wadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po- wietrza wilgo- tnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	325.15	6.0	93.8	póln.-zach.	sl.
2. god. po poł.	326.07	6.1	82.3	północny	"
10. god. wiecz.	328.69	6.2	89.0	"	"

7. god. zrana	329.34	7.1	88.2	północny	sl.
2. god. po poł.	329.22	5.2	86.2	"	"
10. god. wiecz.	328.54	8.0	93.5	"	"

W nocy śnieg 5.

Termina

obrotu spraw i papierów giełdowych.

Ciągnięcia:

Dnia 2. stycznia.	Losy kredytowe.
" 2. "	Nowe 4% tryestyńskie losy po 50 zł.
" 2. "	Losy z roku 1854.
" 2. "	Renty Como.
" 15. "	Losy hr. Waldsteina.
" 15. "	Losy księcia Salm.

Wypłaty:

kuponów zapadłych z dniem 2. stycznia 1861:

5% pożyczki narodowej.
5% lombardo-weneckiej pożyczki z r. 1850.
5% weneckiej pożyczki z r. 1859
3 1/2% lombardzkiej kolei z prawem pierwszeństwa.
5% siedmiogrodzkich obligacji indemnizacyjnych.
Akcyje kolei północnej.
Detto kolei zachodniej.

Kurs giełdy wiedeńskiej.
Dnia 29. grudnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	55 25	55 75
Z pożyczki narod. po 5%	73 60	74 20
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—	—
Metaliki po 5%	61 25	62 75
dtto. " 4 1/2%	52 50	53 —
dtto. " 4%	47 —	48 —
dtto. " 3%	35 —	35 50
dtto. " 2 1/2%	32 —	33 —
dtto. " 1%	12 —	12 20
Przez. do wylos. z r. 1839	102 —	103 —
" 1854	85 75	86 25
" 1860	82 50	83 50
Renty Como po 42 lir. aus.	16 50	17 —
Wylos. obl. dawn.	po 5% 60 —	61 —
długu państ.	" 4 1/2% 52 —	53 —
" " 4%	46 —	47 —
" " 3 1/2%	39 —	40 —
" " 3%	—	50 —
" " 2 1/2%	—	46 —
" " 2 1/4%	—	41 —
" " 2%	—	37 —
" " 1 1/2%	—	33 —
" " 5%	60 —	61 —
" " 4 1/2%	52 —	53 —
" " 4%	46 —	47 —
B. Krajów koronnych		
Nizszej Austrii	87 —	88 —
Wyż. Aust. i Salb.	86 50	87 —
Czech	90 —	91 —
Morawii	85 —	85 50
Szląska	85 —	85 50
Styryi	86 —	87 —
Tyrolu	97 —	—
Kar., Krainy. i Wyb.	88 50	89 —
Węgier	62 75	63 50
Ban. Tem., Kroaty	—	—
i Sławonii	60 —	61 —
Galicyi	60 —	61 —
Siedmiogr. i Bukow.	59 —	59 50
Lom. wen. poż. z r. 1850	—	—

Wen. pożyczka z r. 1859	pien.	towar
Dług Tyrolu	po 5% 60 —	61 —
" " 4%	46 —	47 —
" " 3 1/2%	39 —	40 —
Dług Saleburga	" 3% —	34 —
" " 2 1/2%	—	28 —
Dług Krainy	" 2% —	21 —
" " 1 1/2%	—	20 —
2. Stan obl. domestykaln.		
po 3% za 100 zł.	20 —	21 —
" 2 1/2% za 100 zł.	17 —	18 —
" 2 1/4% za 100 zł.	16 —	17 —
" 2% za 100 zł.	14 —	15 —
" 1 1/2% za 100 zł.	11 —	12 —
3. Akcyje.		
Banku nar.	720 —	722 —
Inst. kred. dla handlu po		
200 zł. w. a.	158 60	158 70
Niz.-austr. tow. eskont.		
po 500 zł.	545 —	548 —
Póln. kolei po 1000 zł. m. k. 1950	1952 —	—
Tow. kolei żel państwa po		
200 zł. m. k. czyli 500 fr.	278 —	279 —
Kol. Ces. Elzbiety po 200 zł.	176 50	177 —
Póln.-póln.-piem. kolei		
kom. po 200 zł. m. k.	105 —	106 —
Kolei Cisy po 200 zł. m. k.		
po 140 zł. (70%) wpłaty	147 —	147 —
Lomb.-wen. kolei żel. po		
200 zł. w. a. czyli 500 fr.	184 —	185 —
z wpłaty 120 zł. (60%)	184 —	185 —
Kol. Kar. Lud. po 200 zł.		
m. k. z wpł. po 120 zł. (60%)	150 —	150 50
Kol. Preszb. Tyrn. i emis.		
po 200 zł. m. k.	22 —	24 —
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	60 —	65 —
Kolej Busehradzka po		
500 zł. m. k.	645 —	650 —
Kolej Aussig. Ciepl. po		
200 zł. m. k.	103 —	105 —
z wpłaty 60 zł. (30%)	—	—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.		
dtto. z pierwszeństwem		
po 200 zł. m. k.	—	200 —

Detto kolei państwa.

Detto kolei Karola Ludwika.

5% listy zastawne banku narodowego.

5% obligacji pardubickich z prawem pierwszeństwa.

5% obligacji Lloyda.

Akcyje niz. austr. banku eskomptowego.

Akcyje bankowe po 30 zł.

Detto kolei Grac-Köflach po 3 zł. od akcyi.

Dnia 14. stycznia 1861: Jeneralne zgromadzenie praskiego Towarzystwa fabryki żelaznej.

Kurs lwowski.

Dnia 31. grudnia.

	gotówka	zł.	zł.	zł.	zł.
Dukat holenderski	6	65	6	75	
Dukat cesarski	6	70	6	78	
Półimperyal zł. rosyjski	11	60	11	75	
Rubel srebrny rosyjski	2	24	2	28	
Talar pruski	2	12	2	18	
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—	
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	84	80	85	30	
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	—	—	—	—	
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	61	25	62	25	
5% Pożyczka narodowa	72	80	73	50	

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 31. grudnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 73.80. Metaliki po 5% za 100 zł. 61.50; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Nizszej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 720.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 156.60; niższo-austr. towarzy-
stwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 123.25. —
Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 144.—. Medyolan
za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 683, dukaty ces. pełnej wagi
— korony —, półkorony —.

Kol. Grac.-Köfl. i Tow.	pien.	towar.	Esterhazego po 40 zł. m. k.	pien.	towar.
gór. po 200 zł. w. a.	112.—	114.—	Salma " 40 " "	86.—	87.—
Austr. towarz. żegl. par.			Paliego " 40 " "	38.—	38 25
po 500 zł. m. k.	374.—	376.—	Clarego " 40 " "	36.50	37.—
Lleyda w Tryeście po			St. Genois " 40 " "	34 50	35.—
500 zł. m. k.	125.—	150.—	Windischgrätz 20 zł. "	36.75	37.—
Mostu Jan. w Peszcie po			Waldsteina 20 " "	20.50	21.—
500 zł. m. k.	380.—	385.—	Keglevicha 10 " "	26.50	26.75
Tow. młyn. par. w Wied.				14 50	14.75
po 500 zł. m. k.	350.—	355.—			
Powsz. austr. Tow. gaz.					
po 250 zł. m. k.	—	—			
4. Listy zastawne.					
Banku naro-					
dowego					
w mon. kon.					
6let. po 5%	99.—	99 50			
10 " 5%	96.—	97 —			
przeznacz. do					
los. po 5%	87 50	88.—			
na 12 m. 5%					
Banku naro-					
dowego					
w wal. austr.					
przez. do los.					
po 5%	84.—	84 25			
Gal. Tow. kred. po 4%	85.—	85 50			
5. Obligacje z prawem					
pierwszeństwa.					
Kolej Elzbiety po 5% za					
100 zł. m. k.	92.20	93.—			
Tow. austr. kol. państwa					
po 500 fr.	145.50	146.—			
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	92.75	93.—			
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	141.—	142.—			
Kol. Gloggn. za 100 zł.	77.—	78.—			
Tow. żegl. par. na Dun.					
za 100 zł. m. k.	92.—	93.—			
Lloyda za 100 zł.	78.—	78.50			
6. Losy.					
Inst. kred. dla handlu po					
100 zł. w. a.	169 —	107 50			
Tow. żegl. par. na Dun. po					
100 zł. m. k.	95.—	95 25			
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	111.—	112.—			
Pożycz. miasta Budy po					
40 zł. w. a.	35.75	36.25			

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

Dukaty ces. men.	6 zł. 81 c.
dtto. pełnej wagi	6 " 81 "
Korona	19 " 80 "
Napoleon	11 " 52 "
Rosyjski impery.	11 " 82 "
Talar	2 " 17 "
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Osobliwość meteorologiczna.) W Mnichowie ukazało się dnia 24. b. m. niezwykle zjawisko na firmamencie. Całą okolicę oświeciła raptownie błyskawica, i w tej chwili ujrano nad samem miastem promień światła 30 do 40 stóp długi, grubości ramienia ludzkiego. Zwrócony był ten pas ku północno-wschodowi związując się biegiem ku południo-zachodowi. Pas ten zagaśniał się w kształt łuku, niby wystrzelona przez elewację kongrewska rakiet. Światło tego meteora było olśniewająco jasne. Zjawisko zaczęło blednąć i gasnąć od węższego, południowego końca, podczas gdy głowa jego coraz świetniej błyszczała, jak gdyby wciągała w siebie ogień całego meteoru. Część zagaśniała przed samem zgaśnięciem najświetniejszym, cudownie pięknym srebrzystym blaskiem. Całe

zjawisko trwało 40 do 60 sekund. Chłopi jadący do miasta byli zjawiskiem tym w najwyższym stopniu zdumieni. Przypównywali je do ognistego węża, do płomiennego miecza i tym podobnie.

(Słoń z brązu.) Pomiędzy osobliwościami, które dostały się Francuzom przy podziale łupu w Chinach, jest słoń naturalnej wielkości z połączanego i auto emaliowanego brązu. Sprowadzony do Paryża ustawiony będzie na dziedzińcu starego Luwru.

(Polów śledzi) u wschodniego wybrzeża Anglii ukończony temi dniami wydał plon bardzo obfity. Statki z samego Yermouth ulowiły do sto milionów śledzi; a jeden statek z Lowestas przywiózł sam milion sztuk.